

TÁPLÁLKOZÁSI AKADÉMIA

HÍRLEVÉL

8. ÉVFOLYAM, 11. SZÁM – 2015. NOVEMBER

Dietetikusok itthon és a nagyvilágban

TISZTELT OLVASÓ!

Az elmúlt évek során örömmel tapasztaltuk, hogy Önök közül egyre többen használták hírlevelünk egyes részleteit, sőt akár egy-egy írásunkat teljes terjedelmében is. Köszönjük, hogy segítették munkánkat és cikkeikben megjelölték forrásként az MDOSZ-t.

Kérdéseivel, valamint további szakanyagok elérhetősége érdekében forduljon bizalommal a szerkesztőbizottsághoz, illetve a Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének szakembereihez!

*A SAJTÓANYAG A HIVATKOZÁSOK LINKELÉSÉVEL,
FORRÁSMEGJELÖLÉSSEL SZABADON ÁTVEHETŐ.*

*A KÖZZÉTÉTELRE KERÜLŐ ANYAGBAN KÉRJÜK AZ
EREDETI LINKEK ÉS A FORRÁS KATTINTHATÓ
MEGJELENÍTÉSÉT!*

Jó munkát kíván:

a szerkesztőbizottság

A TÁPLÁLKOZÁSI AKADÉMIA

hírlevél célja az, hogy az újságírók számára hiteles információkat nyújtson az egészséges táplálkozásról, életmódról, valamint a legújabb tudományos kutatási eredményekről.

TUDTA-E, HOGY

- a dietetikus oktatás hazánkban több mint 90 éves múlttal rendelkezik, összhangban az európai szabályokkal
- a krónikus betegségek kialakulásának 20 fő kockázati tényezője közül 15 a táplálkozással kapcsolatos, és a kockázat mérsékléséhez a dietetikusok szakmai közbenjárása elengedhetetlen
- minden elhízásban és abból eredő betegségben szenvedő beteg dietetikai kezelésére fordított 1 euróért cserében 14-63 eurót kap vissza a társadalom egy holland felmérés szerint
- az Európai Dietetikusok Cselekvési Terve az Európai Régió Élelmezés és Táplálkozási Cselekvési Tervére reagálva rögzíti, hogy a dietetikusok szerepe a lakosság tápláltsági állapotának javításában milyen színtereken jelenik meg

Ki a dietetikus és milyen területeken dolgozik Európában?

A dietetikus a táplálkozástudomány és a dietetika területén szerzett végzettséggel rendelkező személy, akit a nemzeti kormányzati szervek elismernek. A dietetikus a táplálkozástudományt egészséges és beteg egyének, valamint csoportok élelmezési ellátása, gyógyítása és egészségnevelése céljából alkalmazza – ahogy a Nemzetközi- és Európai Dietetikus Szövetség hivatalos megfogalmazása is leírja.

A dietetikus számos területen, különböző funkciót tölthet be, ám Európában gyakorlatilag három fő szektorban, az élelmezésben, a klinikumban, illetve a prevenció területén tevékenykedik. Ezek a területek egyes országokban, mint például Svédországban lehetnek egymástól jelentősen elhatárolható, külön képzést igénylő vagy hazánkhoz hasonlóan, univerzális területek, ahol a diploma mindegyik tevékenység végzésére feljogosítja a végzett szakembereket.

Milyen kérdésekben fordulhatunk dietetikushoz?

Minden táplálkozást érintő kérdésben, amely az egészség fenntartására és a táplálkozással összefüggő betegségek kockázatának csökkentésére irányul, dietetikushoz javasolt fordulni. Már kialakult betegség esetén, az egészség helyreállítása és/vagy a tünetek enyhítése a diétás étrend célja, amely szintén a dietetikus kompetenciája magán, kórházi vagy egyéb intézményi környezetben.

A dietetikus szakma védelme itthon és Európa-szerte

A fentiekben felsorolt dietetikai tevékenységek mind nagy felelősséggel járnak. Egy-egy megalapozatlan kezelés rövid- és hosszú távú egészségkárosodást okozhat, így

elengedhetetlen, hogy csak a megfelelő képességekkel és tudással rendelkező szakemberek gyakorolják hivatásukat. Jelenleg a dietetikus szakma védelmének egyik eszköze a regisztrációs rendszer, amely Magyarországon és Európa több országában is működik. Hazánkban minden végzett szakember bekerül az Egészségügyi Nyilvántartási és Képzési Központ által fenntartott alapnyilvántartásba, működési nyilvántartásra viszont csak akkor jogosult, ha bizonyítja állandó továbbképzését a területen.

Érdekes más országok, mint például Hollandia fejlett regisztrációs rendszerét is megemlíteni, ahol a minőségi/minősítési regiszterben („quality registration”) maradást egy ellenőrző bizottság hagyja jóvá a regisztrált szakemberek online dossziéi alapján. Ezek a dossziék a teljesített képzéseket és a munkahelyi tapasztalatokat foglalják magukban, illetve közvetlen összeköttetésben állnak egy ún. panasztételi bizottsággal is, amely a betegek visszajelzéseit kezeli. Idén a gyermekkori, időskori, pszichiátriai, akut és krónikus betegségekben szenvedő, valamint a megelőzés területére specializálódott dietetikus és táplálkozási szakértő megnevezések, illetve az azokhoz tartozó kompetenciák is beépítésre kerülnek a holland rendszerbe, amely időközönként felülvizsgálja majd, hogy az adott dietetikus megfelel-e a titulusához tartozó kritériumoknak.

A brit dietetikusok is hasonló rendszerben működnek, ugyanis minden végzett szakember az Egészségügyi Szakdolgozók Tanácsának regisztrált tagjává válik, ahol időről időre felülvizsgálatra kerül szakképzettségük és teljesítményük. A kezelt betegek bejelentett visszajelzései szintén ebben a rendszerben kerülnek feljegyzésre, összeköttetésben a regisztrált dietetikusok profiljával. Míg a Tanács feladata a lakosság érdekeinek védelme, a Brit Dietetikus Szövetség a szakemberek lehető legmagasabb szintű képzésének biztosításáért vállal felelősséget. A táplálkozástudományi szakértő, illetve szaktanácsadó megnevezés megszerzéséhez további képességeket kell elsajátítaniuk a jelentkezőknek – olyan emelt szintű dietetikai kompetenciákat, mint a kutatás területén szerzett tapasztalat, vezetői képességek, vagy a speciális szakterületen bizonyított kiváló munkavégzés.

A dietetikus megnevezés egyes országokban törvény általi védettséget élvez, amely jelentősen erősíti a hiteles információáramlást, valamint a lakosság egészségi állapotának javítási lehetőségeit. A dietetika egy állandó változásban lévő tudomány, amely elvárja a szakemberek élethosszig tartó tanulását a regisztrációs rendszerek és képzések segítségével.

A dietetikus tevékenységének hatékonysága és megtérülése

A dietetikusok szerepe a lakosság egészségi állapotának javításában megkérdőjelezhetetlen. Az Európai Régió Élelmezés és Táplálkozási Cselekvési Tervében (EFNAP 2015-2020) lefektetett teendők, melyek a krónikus betegségek romló tendenciájának megállítását és

Európa egészségi állapotának javítását célozzák, a táplálkozási szokások megváltoztatásában kompetens szakemberek, tehát a dietetikusok és táplálkozástudományi szakemberek munkáját igénylik. Az EFNAP mintájára az Európai Dietetikus Szövetség felállította az Európai Dietetikusok Cselekvési Tervét (EuDAP 2015-2020), melynek célja, hogy a dietetikusok szerepe és elköteleződése a lakosság tápláltsági állapotának javítása és a fenntartható egészség elősegítése érdekében minden szintéren megjelenjen.

A dietetikai tanácsadás valós hatékonyságát és megtérülését Hollandiában mérték, eredményeiről „A dietetikai tanácsadás költséghatékonyságának elemzése” szolgál beszédes adatokkal. A beszámolóból kiderül, hogy a dietetikusok által végzett tanácsadás számos társadalmi előnnyel bír, hiszen az egyén és családjának egészségi állapota javul, amely az egészségügyi ellátással járó anyagi teher csökkenésével és az egyén nagyobb termelőképességével jár együtt. Az elhízás és az ahhoz kapcsolódó betegségek kezelése 0,4-1,9 billió euro szociális haszonnal járt öt éves periódus átlagában, Hollandiában. Minden 1 euróért cserében, ami a dietetikai konzultációra fordítódott, a társadalom 14-63 Eurót kapott vissza: 7-56 eurót az egészségi állapot javulásáért, 3 eurót a teljes egészségügyi ellátással járó költség megtakarításáért, míg 4 eurót a termelési hatékonyság javulásáért. Ennek következő lépéseként felmérésre került a rosszul/alultáplált kórházi ellátottak dietetikai kezelésének hatékonysága is. A kezelésre fordított 1 euró megtérülése a társadalom számára 3-22,6 eurónak bizonyult a gasztroenterológiai- és tüdőrákos betegeknél, 2,4-4,5 eurónak a fej- és nyaki területet érintő daganatos betegeknél, míg 1,2-1,9 eurónak az alultáplált idős betegeknél. Ha minden alultáplált beteg részesülne dietetikai ellátásban, az éves megtérülés 1,5-42 millió euro lenne a daganatos, míg 78 millió euro az idős alultáplált betegek esetében.

Ezek az adatok is azt bizonyítják, hogy a dietetikus szakma védelme, állandó fejlesztése, valamint a dietetikusok tevékenységének dokumentálása elsődleges fontosságú az elkövetkező években ahhoz, hogy a lakosság egészségi állapota javítható, romló tendenciája megállítható legyen.

Felhasznált irodalom

1. European Federation of Dietetic Associations: European Academic and Practitioner Standards for Dietetics. June 2005.
URL: <http://www.efad.org/aboutefad/12388/7/0/80> (2015.november)
2. European Dietetic Action Plan (EuDAP 2015-2020).
URL: <http://www.efad.org/eudap> (2015. november)
3. Health and care professions council: Standards of proficiency for dietitians. March 2013.
URL: http://www.hpc-uk.org/assets/documents/1000050CStandards_of_Proficiency_Dietitians.pdf (2015. november)

4. SEO Economic Research, Amsterdam, The Netherlands. Commissioned by heads of the dietetic departments of the university hospitals (OHDAZ) and Dutch Association of Dietitians (NVD): The social costs and benefits of dietetics for malnourished patients in hospital. April 2015
5. SEO Economic Research, Amsterdam, The Netherlands. Commissioned by the Dutch Association of Dietitians (Nederlandse Vereniging van Diëtisten): Cost-benefit analysis of dietary treatment. Version 22. November 2012

KAPCSOLATFELVÉTEL

Magyar Dietetikusok Országos

Szövetsége

1135 Budapest

Petneházy utca 57. Fszt. 5.

Telefon: +36 1 269 2910

Fax: +36 1 799 5856

Email: mdosz@mdosz.hu

www.mdosz.hu

Facebook/Terítéken az Egészség

IMPRESSZUM

TÁPLÁLKOZÁSI AKADEμία

HÍRLEVÉL

Kiadja:

Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége

Szerkesztőbizottság:

Prof. Dr. Biró György

Kubányi Jolán (MDOSZ elnök)

Kiss-Tóth Bernadett (dietetikus)

Lektorálta:

Prof. Dr. Biró György

Kubányi Jolán (MDOSZ elnök)

Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége

A SAJTÓANYAG A HIVATKOZÁSOK LINKELÉSÉVEL, FORRÁSMEGJELÖLÉSSEL SZABADON ÁTVEHETŐ.

A KÖZZÉTÉTELRE KERÜLŐ ANYAGBAN KÉRJÜK AZ EREDETI LINKEK ÉS A FORRÁS KATTINTHATÓ MEGJELENÍTÉSÉT!
